

MOCIÓ QUE PRESENTA LA CANDIDATURA D'UNITAT POPULAR (CUP) SOBRE EL TANCAMENT DEL CENTRE D'INTERNAMENT D'ESTRANGERS DE BARCELONA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El passat 12 de novembre de 2016, el Casal Popular La Calderera va acollir la xerrada “ELS CIE; UNA EINA DE RACISME INSTITUCIONAL” organitzada dins el cicle “Conflictes Migratoris”. Aquell dissabte, la ponent Mercè Duch, membre de la Plataforma Tanquem el CIE, ens va demanar, si us plau, que féssin visible la seva lluita a través de la presentació d'una moció al nostre ajuntament. Així doncs, després d'anys de treball permanent per part de diferents organitzacions de defensa de Drets Humans i de protecció dels drets de les persones migrants, s'ha aconseguit visibilitzar la realitat dels Centres d'Internament d'Estrangers (CIE) i denunciar l'opacitat i impunitat que els envolta.

Darrerament però, s'ha fet un pas endavant en relació a la conscienciació i sensibilització de la ciutadania i també les institucions sobre l'existència del Centre d'Internament de Barcelona (o d'altres ciutats): són un bon exemple les mocions presentades als ajuntaments que s'adherien i sumaven a la iniciativa de tancament del CIE, el procés que es va iniciar al Parlament de Catalunya i que va concloure amb l'aprovació d'una moció pel Ple en la que, entre altres assumptes, s'instava al Ministeri de l'Interior a iniciar un procés per a tancar amb la major brevetat possible el CIE de Barcelona; així com també diverses mobilitzacions davant del centre.

Fruit d'aquest treball es presenta avui aquest text al Ple de l'Ajuntament de Riudoms amb l'objectiu de continuar avançant cap a un canvi de paradigma en les polítiques de migració i estrangeria, que comporti deixar d'entendre la immigració com un problema per passar a concebre'l com un dret i com un fenomen social complex i consubstancial a qualsevol sistema social de qualsevol època històrica. Amb aquest propòsit és una primera passa fonamental, reclamar fermament el tancament dels CIE.

El marc normatiu actual de la UE obliga a l'Estat a expulsar o regularitzar a les persones que es troben en situació irregular. Així s'estableix, en efecte, a la Directiva 2008/115/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 16 de desembre de 2008, relativa a normes i procediments comuns als Estats membres pel retorn de nacionals de tercers països en situació irregular (BOE núm. 348, de 24 de desembre de 2008), coneguda com Directiva de Retorn.

Però l'article 15.1 d'aquesta mateixa norma, quan regula l'internament previ a l'expulsió, per una part, exigeix que s'adoptin «amb eficàcia altres mesures suficients de caràcter menys coercitiu»; i, per una altra banda, disposa de caràcter potestatiu, en establir que «els Estats membres podran mantenir internats als nacionals de tercers països que siguin objecte de procediment de retorn». Per tant, si bé és possible, no és en cap cas obligatori que l'Estat espanyol o qualsevol altre estat de la UE compti amb un CIE. Amb respecte escrupolós a la legislació europea vigent, demà, amb majoria social i voluntat política, es poden tancar tots els CIE immediatament.

Aquesta possibilitat esdevé una obligació, quan es constata (1) que els CIE resulten ineficients i innecessaris des del punt de vista de la funció que els ha estat encomanada; i (2) que als CIE es vulneren els drets més bàsics de les persones internes.

(1-2) - Tot i els termes de l'actual política migratòria (que, podria reconsiderar-se), els CIE resulten ineficients i innecessaris. Del total de persones internades al 2014, 7340 segons dades del Ministeri de l'Interior, tan sols 3483 persones van ser efectivament expulsades, el que suposa un 47% del total. La majoria de persones que pateixen el brutal internament, són posades en llibertat, i no expulsades. Les dades, per tant, demostren que la mesura s'empra de manera abusiva, internant indegudament persones que no són expulsables, i per altra banda, resulta ineficaç. Per tant, sense modificar els objectius i principis de les polítiques d'estrangeria, es podrien tancar els CIE amb caràcter immediat i l'impacte als fluxos migratoris seria pràcticament inexistent.

A tot això se suma la conveniència de tenir en compte els alts costos que s'estan destinant a la detenció, internament i deportació de les persones migrants. El Ministeri de l'Interior ha reconegut una despesa de 8.8 milions d'euros anuals destinats a la gestió dels CIE, als quals s'han de sumar els 11.985.600 euros pressupostats a a l'any 2015 per a la execució de vols macro de deportació. El cost mitjà per persona internada, tot i que no hi ha dades públiques, se situa en 100 euros diaris, sense comptar el cost de les infraestructures.

Però la raó fonamental per exigir el tancament dels CIE es que, al marge de que la seva pròpia existència podria considerar-se contrària als Drets Humans, com així ho confirmen diverses sentències del Tribunal Europeu del Drets Humans (TEDH), en que es reconeix que determinades condicions d'internament vulneren l'article 3 del CEDH (prohibició de la tortura o maltractaments o tractes inhumans o degradants), resulta provat que en aquests centres es vulneren sistemàticament els drets més bàsics de les persones internes. Les vulneracions, tal i com ha reconegut el propi Govern espanyol, no han cessat amb l'aprovació del reglament 162/2014, pel qual es regula el reglament de funcionament i règim interior dels Centres d'Internament d'Estrangers aprovat pel Reial Decret el 14 de març de 2014 (BOE núm. 64 del 15 de març de 2014). El Reglament no ha comportat cap tipus de millora en la garantia dels drets de les persones internes, entre d'altres motius, perquè no ha limitat el propi marge d'arbitrarietat atribuït als directors dels CIE, i perquè ha fet cas omís d'aspectes essencials que havien tractat de garantir les resolucions dels diferents Jutges de Control.

Els CIE constitueixen espais opacs als quals no es garanteixen adequadament drets tan bàsics com la salut física i psicològica, la educació o la identitat; però tampoc drets fonamentals com són el dret a la vida personal i familiar, a la intimitat, a la integritat física, a l'accés a la justícia, o fins i tot a la pròpia vida. Les persones privades de llibertat a un CIE, però també les del seu entorn - família, amigats- pateixen una situació personal extremadament dolorosa. I aquest patiment, com també altres vulneracions de drets, són més greus encara en el cas de les dones. Com afirma l'Associació per la Prevenció de la Tortura, les dones s'enfronten a una major vulnerabilitat i risc que els homes.

S'ha provat que, entre les dones tancades als CIE, hi ha embarassades, víctimes de tràfic, possibles sol·licitants de protecció internacional, o mares que, en ser expulsades, deixaran a Espanya els seus fills i filles. També és important destacar que als CIE es continua internant a persones amb malalties físiques i psíquiques greus, reduint les possibilitats de rebre atenció mèdica especialitzada i continuar amb els tractaments. En aquest punt, no podem oblidar a Mohamed Abagui, Idrissa Dialo i Aramis Manukyan, que van morir al CIE de Barcelona entre el 2010 i el 2013.

Finalment, no podem obviar la connexió que existeix entre l'ús de controls policials basats en perfils ètnics, els vols de deportació i la pràctica d'expulsions sense les garanties jurídiques adequades, tant des de les comissaries com des dels CIE.

En primer lloc, els controls basats en perfils ètnics són il·legítims, discriminatoris, racistes i injustos, vulneren els drets fonamentals, atempten contra la dignitat, contra el dret a la lliure circulació i incompleixen els criteris fixats a la legalitat vigent, soscavant els principis de l'Estat de Dret. A més, generen un imaginari estigmatitzador que relaciona migració i delinqüència, presentant la població migrada com malfactors i enemics, sempre sota sospita, el que origina xenofòbia i racisme social; reforçant també la sensació d'inseguretat i provoca una alarma social fabricada artificialment, degradant la convivència i la cohesió social als barris.

Per una altra part, als vols de deportació no es garanteixen els drets fonamentals de les persones deportades. La prova més evident és que el Protocol de Deportació del Ministeri de l'Interior, de 2007, autoritza a la sedació forçosa de les persones que seran deportades, així com la seva immobilització amb brides, cordes o manilles, quan no amb camises de força.

Finalment, també interessa posar de manifest l'ús, cada cop més generalitzat, de les expulsions des de comissaria (expulsions exprés), sent aquest un mecanisme que limita severament les garanties processals. Aquest tipus d'expulsió genera una forta indefensió, entre altres coses perquè no sempre és possible l'assistència lletrada durant la detenció, perquè el breu termini de temps del que es disposa pot vulnerar la tutela judicial efectiva (at. 24.1 CE) i perquè no es realitza una valoració individual de les circumstàncies particulars de les persones. En definitiva, resulta imprescindible entendre que el procediment d'expulsió forçosa exigeix, en tot cas, al menys defensa lletrada i revisió jurisdiccional de la pròpia ordre d'expulsió (que ha pogut ser dictada anys enrere).

Per tant, amb els antecedents descrits, i a partir de la proposta que han fet arribar al món local les entitats SOS RACISME, la FUNDACIÓ MIGRA

STUDIUM i els promotors i promotores de la CAMPANYA PEL TANCAMENT DELS CENTRES D'INTERNAMENT PER A ESTRANGERS, la Candidatura d'Unitat Popular proposa al Ple municipal l'adopció dels següents ACORDS:

PRIMER.- Manifestar el compromís de l'Ajuntament de Riudoms de treballar per l'eradicació del racisme al nostre municipi i de garantir la igualtat de drets i oportunitats de tots els seus ciutadans i ciutadanes.

SEGON.- Emprendre mesures municipals en l'àmbit municipal en base a la legalitat i competències existents, amb l'objectiu de garantir que cap persona sigui identificada i detinguda per qüestions racials i privada de llibertat pel fet de trobar-se en situació administrativa irregular.

TERCER.- Sol·licitar el govern de l'estat espanyol a que iniciï un procés que conduïxi al tancament dels Centres d'Internament d'Estrangers.

QUART.- Sol·licitar el govern de l'estat espanyol que cessin les deportacions exprés, mitjançant les quals la policia deporta persones sota un règim de detenció de 72 hores, sense previ avís i, en molts casos, sense cap tipus d'assistència lletrada. Tanmateix, instar a que s'efectuï un desplegament normatiu de mesures cautelars alternatives a l'internament i a les expulsions exprés.

CINQUÈ.- Sol·licitar el Ministeri de l'Interior per a que derogui, per vulneració dels drets fonamentals dels veïns i veïnes del municipi, el Protocol de Deportació de la Policia Nacional de 2007, que permet, entre d'altres mesures vulneradores de drets, la sedació forçosa, la immobilització mitjançant camises de força, brides o corretges de les persones que seran deportades.

SISÈ.- Sol·licitar el Ministeri de l'Interior que no es realitzin deportacions en vols col·lectius, en tant que s'ha constatat un gran nombre de situacions de vulneració de drets, tant al procediment que s'empra per completar les places de cada aeronau, com als propis vols.

SETÈ.- Traslladar aquest acord SOS RACISME, la FUNDACIÓ MIGRA STUDIUM i els promotors i promotores de la CAMPANYA PEL TANCAMENT DELS CENTRES D'INTERNAMENT PER A ESTRANGERS, a la Generalitat de Catalunya i al Ministeri del'Interior del Govern de l'estat espanyol.

Riudoms, 9 de març de 2017
Grup Municipal de la Candidatura d'Unitat Popular